

Παρατήρηση: Τι εννοούμε με τον όρο **διπλόθεμα**; Είναι τα ουσιαστικά που εμφανίζουν θέματα.

Τι εννοούμε με τον όρο **μονόθεμα**; Έχουμε θέμα σε όλες τις πτώσεις.

ΗΜΙΦΩΝΟΛΗΚΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ

Ενρινόληκτα (χαρακτήρας ν)	Υγρόληκτα (χαρακτήρας ρ)	Σιγμόληκτα (χαρακτήρας -σ-)
<pre> graph TD A[Ενρινόληκτα (χαρακτήρας ν)] --> B[Μονόθεμα] A --> C[Διπλόθεμα] </pre>	<pre> graph TD A[Υγρόληκτα (χαρακτήρας ρ)] --> B[Μονόθεμα] A --> C[Διπλόθεμα] </pre>	

Να προχωρήσετε στην κλίση των ονομάτων αυτών, προσθέτοντας στο θέμα τις καταλήξεις της Γ' κλίσης, οι οποίες υπάρχουν στον πίνακα που ακολουθεί.

ΗΜΙΦΩΝΟΛΗΚΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ Γ' ΚΛΙΣΗΣ

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
Ενρινόληκτα			Υγρόληκτα		
Ονομ.	ό	λιμήν	χειμών	ρήτωρ	- ή -ς
Γεν.	τοῦ	λιμένος		ρήτορος	-ος
Δοτ.	τῷ				-ι
Αιτ.	τὸν				-α
Κλητ.	ὦ	λιμήν	χειμών	ρήτορ	- ή -ς
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
Ονομ.	οἱ	λιμένες	χειμῶνες	ρήτορες	-ες
Γεν.	τῶν				-ων
Δοτ.	τοῖς				-σι
Αιτ.	τούς				-ας
Κλητ.	ὦ				-ες

ΣΙΓΜΟΛΗΚΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΣΕ -ος				
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				
Όνομ.	τὸ	γένος	ἔθνος	βέλος
Γεν.	τοῦ	γένους		
Δοτ.	τῶ	γένει		
Αιτ.	τὸ	γένος		
Κλητ.	ῶ	γένος		
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				
Όνομ.	τὰ	γένη		
Γεν.	τῶν	γενῶν		
Δοτ.	τοῖς	γένεσι		
Αιτ.	τὰ	γένη		
Κλητ.	ῶ	γένη		

Παρατήρηση: Τα σιγμόληκτα ονόματα όπως π.χ. το γένος, το βέλος και το ἔθνος αποβάλλουν το θεματικό χαρακτήρα **σ**, όταν βρεθεί ανάμεσα σε δύο φωνήεντα : βελεσ-/γεν. εν. βελεσ-ος > βέλεος > βέλους. Τα δύο φωνήεντα συναιρούνται δηλ. ενώνονται.

ΣΥΓΚΟΠΤΟΜΕΝΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

- Δ. 1. Οἱ πατέρες καὶ αἱ μητέρες τοὺς υἱοὺς εἰς τὰ διδασκαλεῖα πέμπουσι.
2. Ὁ ἄνδρες πολῖται, τοὺς τιμίους ἄνδρας σέβεσθε.
3. Δόξα πατρὶ καὶ υἱῶ.
4. Τὰς τῶν μητέρων συμβουλὰς ἀκούετε.

Παρατήρηση: Τα υπογραμμισμένα ουσιαστικά ονομάζονται **συγκοπτόμενα**, γιατί σε ορισμένες πτώσεις αποβάλλουν το -ε- του ενός θέματος. Προσέξτε την κλίση του ονόματος **ὁ πατήρ** και σύμφωνα με αυτό κλίνετε τα υπόλοιπα ονόματα.

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				
Όνομ.	ὁ	πατήρ	ἡ μήτηρ	ὁ ἀνὴρ
Γεν.	τοῦ	πατρός		τοῦ ἀνδρός
Δοτ.	τῶ	πατρί		
Αιτ.	τὸν	πατέρα		
Κλητ.	ῶ	πάτερ		
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				
Όνομ.	οἱ	πατέρες		
Γεν.	τῶν	πατέρων		
Δοτ.	τοῖς	πατράσι		
Αιτ.	τούς	πατέρας		
Κλητ.	ῶ	πατέρες		

❖ Άσκηση: Να συμπληρώσετε τα παρακάτω γνωμικά, επιλέγοντας το κατάλληλο ουσιαστικό από τη διπλανή στήλη:

α) σέβου καὶ γονεῖς καὶ νόμους.	πατρός
β) τε καὶ τιμιώτερόν ἐστιν ἢ πατρίς.	άνδρός
γ) οὐδὲν αἴσχιον (= αἰσχροτέρο) ἢ φαύλου.	μητρός
δ) χρόνος δίκαιον δείκνυσι μόνος.	ἄνδρα
	δαίμονας (= θεούς)